

Honoris Causa



Alicia de Larrocha de la Calle

HONORIS CAUSA

INVESTIDURA COM A DOCTORA
HONORIS CAUSA DE LA SENYORA
ALÍCIA DE LARROCHA DE LA CALLE



Universitat de Lleida

Recull de les intervencions i lliçons pronunciades en l'acte d'investidura com a doctor *Honoris Causa* de la Universitat de Lleida de la senyora Alicia de Larrocha de la Calle, que es va fer a la Sala d'Actes del Campus del Rectorat el 14 de maig de 2001.

© Edicions de la Universitat de Lleida, 2018

Disseny i maquetació: cat & cas / Edicions i Publicacions de la UdL

Fotografia de portada: Servei de Reproducció d'Imatge de la UdL

Per a més informació, visiteu la web de la Universitat de Lleida

ÍNDEX

Laudatio

Dr. Manuel Ballester Rodés 6

Acte de doctorat Honoris Causa

Sra. Alicia de Larrocha de la Calle 15

Discurs de cloenda

Dr. Jaume Porta Casanellas 17

LAUDATIO

DR. MANUEL BALLESTER RODÉS

Magnífic senyor rector, excel·lentíssima Sra. Alicia de Larrocha, membres del claustre, senyors i senyores,

En un escrit de Joaquin Turina, reproduït en el programa del primer recital d'Alicia de Larrocha a l'Acadèmia Marshall quan la nena tenia 5 anys, es llegeix "Imagina quina va ser la meua sorpresa quan Frank Marshall em va presentar una mini figura humana en qualitat de presumpta pianista. I que fa aquesta nena?, vaig preguntar al Sr. Marshall, aquesta nena es diu Alicia de Larrocha" i des de l'edat de 26 mesos demostrà les seves aptituds cantant tot el que escoltava i tocant-ho al piano. Marshall va demanar que la portessin a la seva Acadèmia per examinar-la. Això va ser el juliol de 1927. Es tractava d'un cas excepcional i al començar el curs, al novembre, va iniciar la seva educació musical.

Alicia de Larrocha seu davant d'un instrument i comença a tocar pulcrament amb les seves petites mans però no arriba amb els peus dues obres de Granados. La música que toca en lògica i musicalitat sense que manquin els matisos expressius. No hi ha en la seva interpretació cap mena de captació, ni tampoc pressa, toca amb l'aplom d'una persona gran. Anys després el reconeixement a la labor de concertista brillant de la música clàssica, d'aquesta llavors nena de 5 anys, es materialitza en una llarga llista de premis rebuts en l'àmbit nacional i internacional, i per la seua incessant labor artística la qual després en farà menció.

Ara tirem enrere, situem-nos al principi d'aquesta història, i per això cal començar on avui som, a Lleida. A Lleida va néixer Enric Granados, l'any 1867, i amb ell un dels que a finals del segle XIX i primers del XX serà una de les persones més destacades d'aquest nucli de pianistes i compositors d'alt nivell artístic i interpretatiu que configuraran el panorama de la música espanyola per a piano. Granados es formà musicalment a Barcelona, a l'Acadèmia Joan Baptista Pujol, de la qual sorgiran els que després seran alguns

exponents d'una escola pianística i de composició espanyola excepcional com Enric Granados, Isaac Albéniz, Joaquim Balasch, Ricard Vinyes i altres. A 15 anys, Granados guanya el premi d'interpretació de l'Acadèmia Pujol, i es perfila ben aviat una trajectòria pianística important. Les seves virtuts com a compositor es posen de manifest en la publicació a l'edat de 16 anys de les seves danses espanyoles.

La mort prematura del seu pare però ha canviat radicalment aquestes circumstàncies i l'empeny a utilitzar els seus dots interpretatius en cafès, reunions musicals i classes particulars per tirar endavant la seva família. Una beca li permet viatjar a París juntament amb altres components de l'Acadèmia Pujol el lleidatà i pianista virtuós Ricard Vinyes i Isaac Albéniz i allí coincideixen amb Manuel de Falla, Joaquín Turina, i Pau Casals. A París no sols divulguen la música espanyola per a piano, sinó que els compositors impressionistes francesos Debussy, Foret, Ravel i Satie en un període de canvi dels paradigmes de la música clàssica troben en aquests intèrprets catalans els mitjans idonis per donar a conèixer les seues innovadores obres. Granados coneix el treball de Goya a través de pintors espanyols que han detectat la capital francesa, la impressió de Granados és tal que decideix fer-ne una composició, *Las Goyescas*, que trobarem de forma recurrent en la història que avui estem relatant. La tornada d'Enric Granados a Barcelona està envoltada per una aurèola que el llença a una carrera artística exitosa en escenaris nacionals i internacionals. El seu impacte en la música de la ciutat serà gran, en part gràcies a l'aparició d'un mecenes, el doctor Andreu famós per les seves pastilles que construeix una sala de concerts a l'avinguda del Tibidabo, a la que posa el nom de Sala Granados. Aquella sala esdevindrà un dels nuclis musicals més importants de Barcelona, i lloc de trobada dels compositors intèrprets europeus. La fama de Granados de pianista brillant, la seva trajectòria pedagògica i la necessitat imperiosa de mantenir als seus fills afavoreixen la decisió de crear una Acadèmia de música i així és com neix al 1901, ara fa 100 anys, l'Acadèmia Granados. És allí on el virtuosisme, les visites d'artistes de prestigi i el rigor pedagògic convergeixen en un ambient que combina la seriositat musical amb la il·lusió d'un projecte.

En l'art de la pulsació i l'ús dels pedals del piano és on s'amaguen un dels secrets d'expressió d'aquest instrument i aquesta inquietud expressiva es manifesta en la recent

Acadèmia creada en forma del primer tractat editat a Espanya i escrit per Granados sobre l'ús del pedal al piano. En els papers d'aquella època es pot observar aquest èmfasi pedagògic en les nombroses anotacions que el mestre feia en les partitures i revela la seua preocupació constant pel fresseig.

Dels deixebles de l'Acadèmia Granados, sorgeix el segon protagonista d'aquesta història, Frank Marshall. Nascut a Mataró, fill d'un enginyer anglès i amb una facilitat pel piano tal que a 12 anys finalitza els estudis de l'instrument. A 17 ja és professor de l'Acadèmia Granados. El compositor l'anomena sotsdirector als 20. Granados i Marshall es converteixen en perfectes col·laboradors. Mentre que el primer es centra en la composició i la interpretació, el segon es dedica a la vessant pedagògica de l'Acadèmia. Es facilita d'aquesta forma l'activitat compositora de Granados, que es consolida definitivament amb la publicació del primer àlbum de *Goyescas*. Es presenta al Palau de la Música pel mateix Granados, ara fa 89 anys el 1911 amb aquesta partitura al cap d'un mes obté un fulgurant èxit a la Sala Pliel de París que això li obria la possibilitat de fer una versió orquestral de *Goyescas*. En aquell moment esclata la primera guerra mundial i és també quan Granados porta la versió orquestral de *Goyescas* al Metropolitan Opera House de Nova York on prepara la representació amb Pau Casals. S'estrena el 1916 i se'n fan 5 representacions. L'èxit obtingut serà però per l'atzar del destí, la desgràcia del compositor. Efectivament, una invitació a la darrera hora del llavors president dels Estats Units, per escoltar al compositor a la Casa Blanca, obliga a canviar els passatges de tornada a Barcelona en un viatge en el qual perdrà la vida després que el vaixell fou torpedinat al Canal de la Mànega.

En el context de desolació general en el món musical per la mort de Granados, Marshall agafa el testimoni de l'Acadèmia. Comença llavors un període de projecció internacional d'aquesta institució quan Marshall inicia gires arreu que el porten a conèixer els millors compositors i intèrprets del moment, els quals acull a Barcelona: Pau Casals, Manuel de Falla, Arthur Rubinstein, etc. Aquests personatges donen una mostra especial a l'Acadèmia, testimoni de la qual són la correspondència i fotografies de Marshall amb aquests personatges il·lustres penjades avui a les parets de l'Acadèmia. L'Acadèmia Granados convertida al cap de pocs anys després de la mort del compositor en Acadèmia

Marshall, no sols s'ensenyava art, l'art de la interpretació al piano, sinó que es convertí en un centre artístic i cultural, en una desfilada constant de personatges del món de les arts i de la cultura. En la creació d'aquesta atmosfera destaca la figura de l'esposa del mestre Marshall, la senyora Teresa Gabarrús, persona culta, amb una especial estimació pel foment de les arts. Ella va impregnar l'ambient de l'Acadèmia d'un plaer pluricultural, organitzant cursos d'instrucció literària, declamació, concerts, conferències, representacions teatrals i recitals de poesia.

És en aquest ambient tan especial que creix la nostra artista homenatjada d'avui. Ella ja voltava per l'Acadèmia a 3 anys mentre esperava que donés classe la seva tieta Carolina, pianista de l'Acadèmia. La primera impressió d'Àlicia de Larrocha ha quedat reflectida en un paràgraf del llibre sobre l'Acadèmia Granados-Marshall, recentment escrit per la Mònica Pagès: "després d'una lliçó, llavors tenia 5 anys, el mestre Marshall em va dir, ara vull que estudiïs una obra del meu mestre, referint-se a Granados que segur que t'agradarà, escolta-la. Marshall va començar a tocar, semblava que els seus dits acariciessin les tecles, i va ser llavors davant l'aparent simplicitat d'aquella música, que se'm va obrir un món nou, de somni de poesia. En aquell mateix instant vaig tenir la sensació que aquella música formava part de mi i que mai més no seria capaç d'ignorar la seva influència". La figura de Frank Marshall té un paper fonamental en l'orientació de la carrera de la nostra artista, persona que no tardà a ser la deixeblla predilecta i que pogué heretar les darreres reminiscències de l'escola i estil d'Enric Granados.

S'ha fet menció del primer concert d'Àlicia a 6 anys. Un any després, fa el primer recital al Palau de la Música amb obres de Bach, Beethoven, Mozart i Schumann i a partir d'aquell moment comença una carrera extensa i riquíssima. Tot plegat, s'atura brutalment amb el començament de la Guerra Civil Espanyola. L'Acadèmia, però, gràcies a les aportacions econòmiques de Marshall des de l'estranger on restà exiliat durant 4 anys, l'activitat musical que va seguir oferint concerts i l'activitat pedagògica continuada, es converteix en l'única institució musical que no cessa les seues activitats durant el període bèl·lic.

A la tornada de Marshall després de la Guerra Civil, la relació de Marshall i Àlicia, és la relació de mestre amb la seva deixeblla predilecta. Deixeblla paradigmàtica de què significa l'escola de Granados, a través del mestratge de Frank Marshall, i que arriba a

la seva màxima expressió a través d'un talent que sap sublimar la interpretació musical i l'exigència sonora del piano.

És per això que amb la mort de Marshall, l'any 1950, i per desig exprés del mestre, Alicia de Larrocha agafa el relleu de l'Acadèmia. Aquell mateix any es casa amb Joan Torra, pianista ell mateix, i persona que fou molt conscient de la vàlua artística de la seva dona a la qual va recolzar en tot moment en la seua carrera. Ben aviat l'Alicia ha de comptabilitzar l'activitat pedagògica amb les seues cada cop més freqüents gires europees. El debut als Estats Units és feu el 1954 amb la Filharmònica de los Ángeles i a partir d'aquell moment inicia una frenètica activitat interpretativa nacional i internacional amb quasi de 100 concerts anuals.

La gira als Estats Units l'any 1965 que ja venia precedida pels anteriors concerts, inclús per premis internacionals consolida definitivament la seua figura més enllà de les nostres fronteres i aboca un ampli reconeixement arreu.

En una primera etapa, la interpretació de la música espanyola per a piano té un gran ressò internacional. El comentari crític de Karen Rinstrom és molt revelador: "tenim la fortuna de tenir avui en dia una pianista que és la intèrpret de Granados de forma semblant al que Rubinstein fou per Chopin. La persona que va salvar al compositor dels seus intèrprets, que mostrà que les obres per a piano de Granados, no són unes petites peces de saló, sinó composicions d'una rara profunditat i potència". De forma semblant, l'obra de l'altre geni de música espanyola per a piano Isaac Albéniz, assoleix el seu màxim nivell en mans d'Alicia de Larrocha que en escoltar, per exemple, la seua internacionalment premiada i del tot extraordinària interpretació de la Suite Iberia, música que la nostra intèrpret l'eleva a un art sublim i que col·loca al compositor entre els grans de la música clàssica.

La divulgació de la música espanyola a través d'una interpretació única implica però que ben aviat, després de superar el clixé de nena prodigi quan ja era una artista reputada, se n'hi posa un altre segon explica Xavier Montsalvatge, en el seu llibre autobiogràfic, la del seu encasellament com a millor intèrpret de la música espanyola per a piano. Tot i l'adjectiu laudatori i mereixedor d'aquest fet en un moment determinat això comportava

la possibilitat de veure minvat el seu potencial artístic en l'expressió d'altres obres de música clàssica, que per altra banda, sempre van estar presents en els seus repertoris. La seva qualitat interpretativa però, acaba imposant-se a l'esmentat imatge de l'interpret de la música espanyola i transcendeix a altres compositors.

Les gravacions de concert per a piano de Schumann, la integral de concert per a piano de Beethoven, les sonates i concerts de Mozart en són un exemple. Només heu d'escoltar el disc dels concerts per a piano de Ravel, la potència, l'expressivitat, la riquesa de matisos d'una interpretació que ens captiva i ens trasllada a un món sonor que molt pocs intèrprets saben generar.

A partir d'un cert moment, tot sembla cristal·litzar un reconeixement universal del seu art i els premis es succeeixen: lazo de dama de Isabel la Catòlica, medalla de oro del mérito de las Bellas Artes, commandeur dans l'Ordre des Arts et des Lettres de París, Real Academia Bellas Artes San Fernando de Madrid, Premio Príncipe de Asturias l'any 1994, Real Academia de Bellas Artes de Granada, Premio de la Unesco, Fundación Guerrero de la Música Española o el darrer de l'any 2000 de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi.

La trajectòria discogràfica d'Alícia de Larrocha no ha estat menys reconeguda: 4 premis Grammy en un període de 20 anys, 3 premis Edison, 2 Grand Prix du disque i el premi Franz Liszt de Budapest, entre d'altres. Més recentment Alícia de Larrocha ha vist com dos discs compactes de la seva música han estat inclosos en la col·lecció dels 100 grans pianistes del segle XX.

La pedagogia de piano de l'Acadèmia Marshall segueix simultàniament amb aquesta faceta interpretativa de l'artista i l'activitat docent deixa notar la seva influència en l'emergència de pianistes il·lustres en el nostre país: Rosa Sabater, Carlota Garriga, Maria Teresa Montes, Montserrat Santacana, Sofia Puig o Miquel Ferrer. El nomenament de Carlota Garriga, compositora i brillant pianista, a la qual jo vaig conèixer de molt jove a les reunions familiars, com a sotsdirectora de l'Acadèmia permeten seguir l'actualitat pedagògica d'aquesta institució en un ambient de rigor i a la vegada de gran volada artística.

Jo puc donar testimoni d'aquest ambient quan gràcies als estudis de la meva filla, em vaig incorporar, com alumne a l'Acadèmia. Ambient que inicia un crescendo quan corre la veu que vindrà l'Alicia per la masterclass que dóna als estudiants arreu del món. En el mateix lloc i en la mateixa decoració que van veure a les classes del mestre Marshall i on es pot copsar com una atmosfera de rigor expressiu que es respira en les dilatades sessions magistrals de l'Alicia, genera l'estímul adequat per a la perfecció interpretativa pels alumnes de l'Acadèmia.

Acadèmia Granados-Marshall, cent anys d'escola pianística a Barcelona, aquest és el títol del magnífic llibre sobre els primers 100 anys de l'Acadèmia, escrit per la Mònica Pagès de forma exhaustiva, planera, entretinguda i molt reveladora de tot el procés social i musical d'aquest darrer segle al nostre país. Ella ha tingut la virtut i paciència d'ordenar, en bona part, la informació de la casa Museu, que és l'Acadèmia Marshall i que porta la visió global necessària per entendre la contribució d'aquest escola de pianistes al fet musical espanyol.

Centenari d'Acadèmia Granados-Marshall que per una feliç coincidència aquests dies queda ben reflectit en una exposició commemorativa dels 100 anys promoguda per la mateixa Acadèmia i que podeu visitar només travessant el carrer, a la Casa de la Cultura. Com a part d'aquest aniversari, s'ha editat l'obra completa per a piano de Granados, revisada per Alicia de Larrocha que inclou una quantitat notable de partitures inèdites i de ben segur esdevindrà un clàssic. Es fa difícil pensar en una iniciativa més encertada per celebrar la fundació de l'Acadèmia.

La Universitat de Lleida també es vol sumar aquesta celebració de 100 anys de l'Acadèmia Granados-Marshall amb l'acte que avui ens porta aquí.

Aquesta Universitat data de l'any 1300 i fou la primera universitat de Catalunya i una de les primeres d'Europa. L'any passat se celebrà la cloenda del seu 700 aniversari, que s'ha estès durant 3 anys amb una sèrie d'activitats culturals i artístiques de tota mena, entre les quals la música ha estat un element destacat. De fet, l'acte d'avui no és un esdeveniment aïllat sinó a conseqüència natural d'una línia d'actuació en l'àmbit de la música que ha tingut diverses fites relacionades amb Granados.

La gravació integral de la seva obra de veu i piano, magníficament interpretada per Carmen Bustamante. L'edició dels escrits musicals de Ricard Vinyes i l'encàrrec que la Universitat féu al compositor Albert Guinovart de revisar la partitura de la versió operística de *Goyescas*, tot complint el desig del compositor. Obra que s'enregistrà i estrenà a l'Auditori Enric Granados d'aquesta ciutat amb motiu de l'inici dels actes commemoratius del 700 aniversari de la Universitat.

La coherència d'aquesta línia d'actuació de la Universitat de Lleida envers l'obra de Granados ens porta a l'acte d'avui. En una manifestació d'estimació per la seva música, en forma de reconeixement al màxim nivell de la seua intèrpret més brillant, Alicia de Larrocha. Amb aquest acte ens volem sumar a les moltes manifestacions nacionals i internacionals d'admiració a la seua labor i la genial interpretació de la música per a piano en general, i de l'espanyola en particular.

ACTE DE DOCTORAT *HONORIS CAUSA*

SRA. ALÍCIA DE LARROCHA DE LA CALLE

L'excel·lentíssima senyora Alicia de Larrocha de la Calle interpreta al piano dues peces de l'obra d'Enric Granados: *Danzas Españolas, Allegro (Minuetto)* i la *Maja y el Ruiseñor*.

DISCURS DE CLOENDA

DR. JAUME PORTA CASANELLAS

Excel·lentíssima senyora Alícia de Larrocha, Excel·lentíssim senyor Josep M. Pujol, president del Consell Social, autoritats, claustrals, doctors i doctores, professorat, membres del PAS, estudiantat, amics i amigues, tots,

El mes de desembre proppassat teníem previst realitzar l'acte d'avui. Estava plantejat com el tancament de l'any del 700 aniversari de l'inici de les activitats acadèmiques de l'Estudi General de Lleida. Malauradament, per qüestions de salut, no va poder ser. Ens alegrem de la total recuperació de la senyora Alícia de Larrocha, a qui agraïm la seua amabilitat en haver volgut acceptar aquest reconeixement a la seua tasca en el camp de la interpretació musical i la docència. La senyora Alícia de Larrocha ha portat arreu del món el nom de Catalunya i de músics tan importants com Enric Granados, nascut a Lleida, i a qui hem vinculat a la nostra Universitat al voltant de la seua obra *Goyescas*, amb motiu de la Commemoració del 700 Aniversari.

M'he referit a tancar l'any del 700 aniversari de l'inici de les activitats acadèmiques de l'Estudi General i no de la Commemoració, perquè els darrers actes de la Commemoració del 700 aniversari seran, junt amb el d'avui, l'exposició *Deu artistes al voltant del 700 aniversari*, que s'inaugurarà el pròxim 25 de maig, i la inauguració de la primera fase de la Biblioteca del 700 aniversari, l'any vinent. Aquestes actuacions, al igual que moltes altres, serveixen per reiterar que en plantejar la Commemoració del 700 Aniversari, en cap moment s'ha practicat un il·lusionisme estèril, sinó propòsits que han esdevingut realitat, demostrant una ferma voluntat d'integrar persones, de sumar voluntats i esforços, amb eficàcia, realisme i sempre tocant de peus a terra.

En relació a l'acte d'avui, voldria destacar que el nomenament atorgat a la senyora Alícia de Larrocha com a doctora honoris causa i l'acte d'investidura fan que una persona rellevant i prestigiosa per la seua trajectòria personal passi a formar part del Claustre

de doctors i doctores de la Universitat de Lleida, la qual cosa representa un enriquiment intel·lectual per a la nostra institució.

Del simbolisme de l'acte voldria destacar que el rector, en demanar jurament o promesa a la nova doctora, l'invita a acceptar de bon grat el compromís de contribuir al desenvolupament i al progrés intel·lectual de la Universitat de Lleida, quan se li demani. Com a universitaris i universitàries és la nostra responsabilitat no malbaratar aquest valor i saber aprofitar en el futur la relació que avui segellem amb la nova doctora, per aconseguir els millors objectius de la nostra Universitat.

No voldria deixar passar una ocasió com la d'avui per fer esment de la situació en què es troba la Universitat en aquests moments. Estem davant l'anunci d'una nova llei d'Universitat. Podria ser bo recordar algunes de les paraules de qui va ser rector de la Universitat Autònoma de Barcelona a l'època de la Generalitat Republicana, de 1933 a 1939, el Dr. Pere Bosch-Gimpera, adreçades als joves de Catalunya. Aquest català universal, que ha estat una de les grans figures intel·lectuals del segle XX, en les seues *Memòries*, publicades per Edicions 62 l'any 1980, afirma "...entre els ideals de la meua generació hi havia el que Catalunya tingués la seva Universitat, que esdevingués el fogar de la cultura catalana, al nivell de les universitats modernes, de cara a l'esdevenidor, una universitat que conegui el país on està enclavada".

Bosch-Gimpera recordava que la llei Moyano de 1857 havia produït una assimilació a les altres universitats espanyoles dels intents d'universitat catalana, i que amb la Renaixença s'intensificà la lluita per la universitat. Des de principis del segle XX -cal recordar que el Primer Congrés Universitari Català se celebrà el 1903-, a poc a poc va anar sorgint l'ideal de l'autonomia universitària, adreçat a la renovació de la institució, el que hauria d'arribar a quallar en crear-se la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 1933.

Algun dia caldrà reconèixer que la Llei de Reforma Universitària de 1983 ha estat una llei que ens ha permès gaudir d'un grau d'autonomia molt notable i ha fet possible crear un nou esperit a la Universitat. Però, la percepció a què hem donat lloc les universitats amb certes maneres de fer sembla permetre explicar, que no justificar, la voluntat actual de fer més política universitària amb la nova llei. Dóna la sensació que estem entrant en

una etapa que podria caracteritzar-se per una tendència vers un major control central. No s'hauria d'oblidar, tal com afirma Manuel García Morente en el seu escrit sobre l'*Autonomia universitària* publicat l'any 1918, que la política universitària es fa sempre a costa de l'autonomia universitària.

És per això que és bo donar a conèixer o recordar algunes de les fites importants aconseguides en el món universitari. Així, que la representació de l'estudiantat en el govern de la universitat va ser introduïda a les conclusions del Segon Congrés Universitari Català, que va tenir lloc l'any 1918 i que va ser presidit per August Pi i Sunyer. També cal recordar que en instaurar-se la Segona República, el ministre Marcel·lí Domingo creà la primera càtedra de Filologia Catalana en una universitat espanyola, inexistent fins aleshores, i nomenà Pompeu Fabra per ocupar-la. Aquella universitat era la Universitat Autònoma de Barcelona. És en aquell moment també quan es va admetre l'ús oficial del català a la universitat i, per primera vegada, el rector va ser escollit pel Claustre. L'autonomia concedida en aquell moment va permetre crear els ensenyaments de les disciplines de la cultura catalana.

Amb el canvi de llei que ara se'ns anuncia, no s'haurien de deixar perdre ni les fites aconseguides, ni els ideals de què parlava Pere Bosch-Gimpera, és a dir, una universitat catalana innovadora. Aquest ideal l'hem de mantenir i l'hem de portar a terme tot demostrant responsabilitat, maduresa i un tarannà constructiu, per fer-nos mereixedors de l'autonomia que reivindicuem i per seguir fent progressar el país amb volada i projectant la mirada cap al futur.

Retornant a la litúrgia d'avui, l'acte d'investidura d'un doctorat honoris causa, direm que aquest representa el manteniment de la tradició universitària, però és alhora un signe de la voluntat de compromís amb el món exterior, la voluntat d'anar més enllà de l'entorn immediat.

Moltes gràcies i les meues felicitacions a la nova doctora *Honoris Causa*.



Universitat de Lleida